

СТАНОВИЩЕ

Относно: Процедура по присъждане на образователната и научна степен „Доктор“, по научната специалност „Епизоотология, инфекциозни болести и профилактика на заразните заболявания по животните“, област на висшето образование 6.0 Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.4. Ветеринарна медицина.

Автор на дисертационния труд: д-р Койчо Петков Коев, асистент в секция „Епидемиология, инфекциозни болести и превантивна медицина“ към катедра „Ветеринарна микробиология, инфекциозни и паразитни болести“ на Тракийски университет.

Тема на дисертационния труд: „Микробиологични и епидемиологични проучвания на шига-токсинпродуциращи *Escherichia coli* при млекодайни говеда в Р България“

Становището е представено от проф., ДН Стоил Денков Караджов, пенсионер, област на висше образование: 6 „Аграрни науки и ветеринарна медицина“, професионално направление: 6.4 „Ветеринарна медицина“, научна специалност „Епизоотология, инфекциозни болести и профилактика на заразните заболявания по животните“, определен за член на научното жури със заповед № 1834/24.06.2019 г. на ректора на Тракийски университет - гр. Стара Загора

Представяне на дисертанта. Д-р Койчо Коев придобива образователната и квалификационна степен „Магистър“ по специалността ветеринарна медицина през 2005 година. От 2009 г. до сега е асистент в секция „Епидемиология, инфекциозни болести и превантивна медицина“ към катедра „Ветеринарна микробиология, инфекциозни и паразитни болести“ на Тракийски университет. От 09.11.2017 г. е зачислен в докторантура на самостоятелна подготовка.

Във ветеринарномедицинския факултет д-р Коев осъществява трудовата си дейност като извежда практически курс по дисциплините: Епидемиология и превантивна медицина, Инфекциозни болести по продуктивните животни, Инфекциозни болести по животните за компания, подвижна клиника. Извършва лечебно-диагностична дейност в клиниката „Дребни животни“. Провежда научноизследователска работа в катедрата и клиниката. За да постигне високо ниво при осъществяване на посочените дейности д-р Коев е завършил педагогически курс за допълнителна квалификация на асистенти от Тракийския университет, с което е придобил професионална квалификация по педагогически минимум. Бил е обучен допълнително по защита и хуманно отношение на опитни животни, използвани за научни или образователни цели. При четене, писане и разговор си служи с добро ниво английски език и разполага с добри умения при работа с компютър. Притежава добри организационни и професионални умения в областите на хигиена, технология и ветеринарно-санитарна експертиза на хранителните продукти от животински произход, вътрешни незаразни болести, хирургия, акушерство, инфекциозни болести, паразитология.

Актуалност на проблема. Непрекъснато стават известни все нови и нови данни относно многостранните болестотворни въздействия на патогенни представители от вида *E. coli* върху хората и животните. В това отношение особено внимание се отделя на патогенния щам ЕНЕС, сочен като основен причинител на масови и спорадични заболявания. Проследявайки сложния процес на възникване и проявление на предизвиканите от него заболявания, се достига до заключението, че по отношение на различните фактори, обуславящи появата и развитието на инициирания от ЕНЕС епидемичен процес, съществуват редица неясноти. Регистрират се затруднения и неясноти, водещи до грешен подход при определяне на източника на инфекцията

и до нанасянето на огромни здравословни проблеми и икономически загуби. Известни са и съществуващи пропуски в диагностичната методология при предизвикваните от *E. coli* хеморагични колити и прякото животозастрашаващо, постдиарично последствие – хемолитично-уремичен синдром (HUS).

Недостатъчно изяснен е и въпросът относно вирулентните фактори, обуславящи появата на хемолитично уремичния синдром, а от там съответстващо на него най-рационално наименование на предизвикващия го бактериален агент. В това отношение е показателен фактът за съществуването на множество акроними, приемани по-скоро като взаимнозаменими и отнасящи се до един и същи патогенен серотип *E. coli*, но и като взаимноизключващи се. Сред научните и практикуващите среди се очертава и убеждението, че няма ясно обособени маркери, които напълно да дефинират „патогенните“ ЕНЕС или модифицираните EAggEC. Съществуващите затруднения се допълват от факта, че патогенните STEC включват повече от 200 серотипа, като всички те продуцират токсини от двата типа - stx1 и stx2, но не повече от 100 серотипа STEC могат да индуцират болестно състояние при човека.

Обобщено би могло да се каже, че при съвременното състояние на научните ни познания в областта на микробиологичните и епидемиологичните особености на шига-токсинпродуциращите *Escherichia coli* съществуват значителни празноти. Бих посочил, че при клинично изявен хеморагичен ентерит диагностичните екипи трудно определят към кой конкретен възбудител да се насочат и каква методология да се приложи. Това прави внасящите яснота в тази насока научните трудове актуални, какъвто е и представеният ми за становище дисертационен материал.

Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния обзор. В литературния преглед д-р Коев извършва задълбочено обобщаване на известното до сега, което му е дало възможност чрез активното възприемане и критичното отдиференциране на този огромен по обем литературен материал правилно да се ориентира към актуалните за страната ни и за другите държави нерешени проблеми в областта на диагностицирането и борбата с предизвикваните от ЕНЕС патологични състояния и според съществуващите възможности да се насочи към решаването на някои от тях, чрез разработването на представения ми за рецензиране дисертационен труд. Той е написан на 192 страници, като е оформен чрез стандартните за целта раздели.

Цел, задачи, хипотези и методи на изследване. Съответствие на избраната методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд. Направеният целенасочен преглед на достъпните литературни източници върху актуалните етиологични, епизоотологични и диагностични особености на шига-токсинпродуциращи *Escherichia coli* са предпоставката за формирането на точна и актуална за млекодайното говедовъдство цел, а именно чрез епидемиологични обследвания, утвърдени микробиологични техники и генетични анализи да се изолират и характеризират STEC, серогрупа O157 при млекодайни говеда, отглеждани в стопанства от промишлен тип, както и да се проучи и анализира значението на някои суровини като носители на STEC по хранителната верига и да се направи опит за анализ на по-нататъшните стратегии по отношение на контрола.

Предвидените за изпълнение пет задачи напълно отговарят на очакваните при поставянето на целта резултати и много точно въвеждат в насоките на научните хипотези и методите на изследване в представения ми за становище дисертационен труд.

Онагледеност и представяне на получените резултати. Получените резултати са добре онагледени и правилно представени.

Обсъждане на резултатите и използвана литература. В раздел „Обсъждане“ задълбочено и достатъчно критично е извършена професионална дискусия върху получените резултати.

Изводи. Произлизащите от извършените проучвания 8 извода, посочените 6 оригинални и потвърдителни приноси, както и синтезираните 9 препоръки за практиката се основават на реално получените резултати.

Оценка за степента на участие на дисертанта в приносите. В дисертационния материал се открояват и добре очертават личното отношение и личният принос на автора. Това се потвърждава и от представените 3 научни публикации, от участието в един научен форум и два изследователски проекта. Посочените факти ми дават основание да твърдя, че настоящият дисертационен материал е негово лично дело.

Публикувани статии и цитирания. Във връзка с дисертацията са публикувани 3 научни съобщения. Те са оповестени в авторитетни наши научни издания. През 2018 г., в съавторство с още пет научни работници, е публикувана една научна статия, като д-р Коев е водещ изпълнител, а през 2019 г., в съавторство с по шест научни работници – две, при което водещият на колективите е д-р Коев.

Таблица

Публикувани от д-р Коев статии.

Година на публикуване	Публикувано в:	Брой автори	на	Място в колектива
2018 (1);	Bulgarian Journal of Veterinary Medicine;	5		1
2019 (2)	Bulgarian Journal of Veterinary Medicine;	6		1
	Kafkas Universitesi Veteriner Fakultesi Dergisi.	6		1

Критични бележки и въпроси. Те бяха задълбочено разгледани и обсъдени при представянето на проекта на дисертационния труд в заседанието на разширения катедрен съвет. В окончателно оформения дисертационен труд авторът се е съобразил с тях и е нанесал възприетите от него корекции.

Заклучение:

Въз основа на научените и приложените от докторанта различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд покрива критериите за присъждане на научни степени и заемане на академични длъжности на ЗРАСРБ и на Правилника за развитието на академичния състав в Тракийски университет. *С категорична убеденост препоръчвам на членовете на научното жури да дадат положителен вот относно присъждането на д-р Койчо Петков Коев образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Епизоотология, инфекциозни болести и профилактика на заразните заболявания по животните“.*

Представил становището:

(проф. Стоил Караджов)